

Tollbamondás

8.

Lotz János kiváló tanára az Eötvös Collegiumban Gombocz Zoltán nyelvészprofesszor volt. Gombocz hamar felfedezte tanítványa kimagasló képességeit, s arra buzdította, hogy a nyelvtudomány szinkrón témáival is foglalkozzon. Lotz még csak negyedéves volt az egyetemen, amikor két éves külföldi kutatói ösztöndíjat ítéltek meg számára tanárai. A huszonkét éves fiatalember germanisztikai és filozófiai felkészültségének elmélyítésére a Stockholmi Főiskolán folytatta tanulmányait 1935 őszétől. Nyelvészeti kutatásainak eredményeiből szeretett volna doktorálni, de Gombocz Zoltán váratlan halála miatt filozófiából kényszerült megírni a disszertációját.

Lotz nagy veszteségként élte meg kedves professzora halálát. Így írt róla: „Kegyelettel emlékezem meg kiváló tanáromról. Ő biztatott egy magyar nyelvtan elkészítésére.”

Lotz János megfogadta tanára javaslatát, és megírta a művet 1939-ben német nyelven. Hálája jeléül Gombocz Zoltánnak ajánlotta a könyvet, melynek címe lefordítva: A magyar nyelv rendszere.

Feladatok

1. Igaz vagy hamis az állítás? 5/

a) A Berzsenyi Társaság kb. 10 évre felfüggesztette a tevékenységét.	I
b) Hajas az egyik szakosztálynak volt a tagja.	I
c) A Társaság miatt Kaposvárott járhatott Hajas Béla.	I
d) Berzsenyi 1836-ban született.	H
e) Berzsenyi Kaposváron lakott egy ideig.	H

2. Rejtvény 6/

E	N	D	R	E
K	Ö	L	T	Ő
L	A	T	I	N
E	M	L	É	K

Megfejtés: ELTE (betűszó)

Minek a rövidítése? Eötvös Loránd Tudományegyetem

3. Mi a kapcsolat? Rövid, a szövegből származó részlettel válaszolj! 5/

Mi a kapcsolat ... és ... között?	Idézet
Ady és a Berzsenyi Társaság	„Kaposváron szereplő művészek között”

Fetter és a hangosfilm	„kisméretű mellszobrot, amelyet a város legszebb parkjában...”
Rippl-Rónai és Kaposvár	„a város világhírű festőművésze”
Berzsenyi-kiadás és a Társaság	„A kiadáshoz a Berzsenyi Társaság jelentős összeggel járult hozzá.”
Hajas és Lotz	„osztályfőnöke és magyar-latintanára Bonyhádön”

4. Hol készült az alkotás?**4/**

Írd a települések számát a megfelelő, szövegben szereplő alkotáshoz!

1. Budapest 2. Dombóvár 3. Bonyhád 4. Kaposvár

3. irodalmi tanulmány

1. kritikai kiadás

4. hangosfilm

2. képzőművészeti alkotás

HELYESÍRÁS - MEGOLDÓ

1. Döntsd el, hogy x vagy ksz hiányzik-e a következő szavakból! 10/
szaxofon

bokszol

export

elixír

dakszlikutya

eksztázis

exkluzív

koksz

extrém

krikszkraksz

2. Egészítsd ki az alábbi családneveket i-vel vagy y-nal! 10/

Werbőczy István

Fáy András

Görgey Artúr

Baradlay Richárd

Bolyai Farkas

Munkácsy Mihály

Áprily Lajos
 Bocskai István
 Mátyók Ádám
 Bánki Donát

3. Írd le helyesen az alábbi kifejezéseket! 10/

tánc- és illemtanár
 győr-moson-soproni
 megnemtámadási szerződés
 lila ruhás lány
 New York-i
 totó-lottó árus
 marseille-i
 sebes-Körös-dülői
 Niagara-vízesési
 MÁV-utastájékoztató

4. Töltsd ki a táblázatot! Kapcsold helyesen a megadott egy-, illetve kételemű személynevekhez a megadott toldalékokat, illetve képzőszerű utótagokat! 5/

	-i	-féle	-k	-s	-val/-vel
Mikszáth	mikszáthi	Mikszáth- féle	Mikszáthok	mikszáthos	Mikszáthtal
Radnóti	Radnóti	Radnóti	Radnóti	Radnóti	Radnóti
Miklós	Miklós-i	Miklós-féle	Miklósok	Miklós-os	Miklóssal
Grimm	grimmi	Grimm-féle	Grimmek	grimmes	Grimm-mel

Minden hibátlan oszlopért 1 pont jár.

5. Pótold a következő szöveg hiányzó írásjeleit! 10/

A három selyp

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy asszony (,) s annak három lánya. Szépek voltak, szelídek, szerények, szemrevalók, de mind a három olyan pösze volt, mintha csak egy foguk se lett volna. Már itt lett volna a férjhez menés ideje, de ha megszólaltak, minden legénynek elment tőlük a kedve. Egyszer egy idegen legény toppant be hozzájuk. Nosza, az asszony mindjárt kávé-t tesz föl, hogy majd szépen megkínálja vele a legényt, de a lányoknak

megtiltotta, hogy egyetlen szót is szóljanak; beszél majd ő helyettük is. Hallgattak is szépen, míg el nem kezdett futni a tej. Akkor aztán a nagyobb elkiáltja magát: „Put a té, put a té!” A középső meg: „Ne folj, te, nem fabad befélni!” A legkisebb is megszólal persze: „De drága a té, péndér addák.” Nosza, elszaladt a legény. Szaladt, (-) szaladt, még a kávé sem várta meg. Aztán még most is házasodik, ha eddig meg nem házasodott.

Minden hibáért 1 pontot kell levonni a maximálisan adható 10-ből.

6. Az alábbi szavak közül néhányat rosszul írtunk. Írd le őket a vonalra helyesen! 5/

örs, gyújtós, hűsöl, naiv, egyívású

A hibátlan szó „javításáért” pontlevonás jár!

7. Írd le helyesen az alábbi szavakat, illetve szókapcsolatokat! 10/

jóhiszemű

jómódú

jó hírű

jóakarátú

jó barát

jó cselekedet

jókívánság

jó eszű

jó ízű

jó tanács